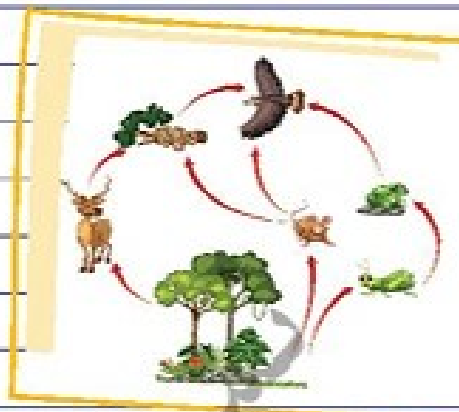

درس سیزدهم

«زیستگاه»

آموختنی‌ها

- ۱- مفهوم زیستگاه
- ۲- شبکه و زنجیره غذایی موجودات زنده
- ۳- تفاوت گیاهخواران و گوشتخواران
- ۴- ویژگی‌های موجودات زنده
- ۵- حفاظت از محیط زیست

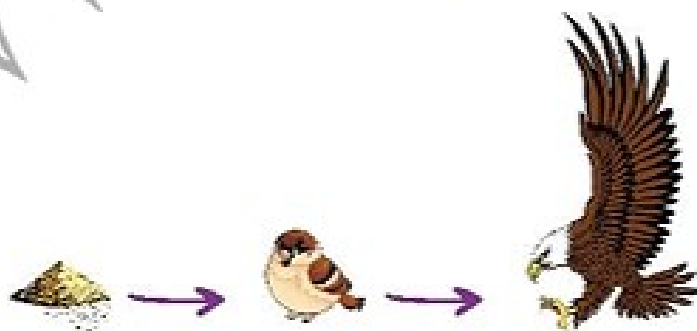
محیط زیست

تمام محیط‌هایی که موجودات در آن زندگی می‌کنند.

زنجیره غذایی

ارتباط غذایی موجودات زنده

شبکه‌ی غذایی

ارتباط چند زنجیره‌ی غذایی

تمام محیطهایی که زندگی در آن جریان دارد، محیط زیست یا زیستگاه نامیده می‌شوند. جنگل، کویر، استخر و حتی گلدان خانگی شما نمونه‌هایی از زیستگاه به حساب می‌آیند.

در هر محیطی عوامل غیرزنده مانند خاک، آب، هوا و... به همراه جانداران وجود دارند. موجودات زنده با محیط غیرزنده‌ی خود ارتباط متقابل دارند.

زیستگاه

عوامل زنده‌ی محیط زیست

یکی از نیازهای اساسی موجودات زنده (حیوانات، گیاهان و انسان‌ها) تغذیه است. موجودات زنده از طریق احتیاجات غذایی خود با هم در ارتباط هستند. جانداران بر اساس نقشی که در محیط زیست ایفا می‌کنند، تقسیم می‌شوند.

۱) موجودات تولیدکننده موجوداتی مانند گیاهان سبز که می‌توانند غذای خودشان را خود تهیه نمایند.

* گیاهان بزرگ‌ترین تولیدکننده غذا می‌باشند. گیاهان با استفاده از عواملی مانند: آب، خاک، دی‌اکسید کربن و سبزینه می‌توانند غذای خود را تهیه نمایند (فتوسنتز).

۲) موجودات مصرف‌کننده موجوداتی که غذای خود را از دیگر جانداران تهیه می‌کنند. (مانند: حیوانات گیاهخوار مثل گاو و انسان که از حیوانات و گیاهان تغذیه می‌کنند.)

اگر با دقت به موجودات زنده محیط اطراف خود نگاه کنید متوجه ویژگی‌هایی در آن‌ها می‌شوید.

همه‌ی موجودات زنده:

- تفسیر می‌کنند
- تغذیه می‌کنند
- حرکت می‌کنند
- تولیدمثل می‌کنند
- رشد می‌کنند

عوامل غیرزنده‌ی محیط زیست

گیاهان و جانوران موجودات زنده‌ی یک زیستگاه هستند در حالی که آب، خاک، هوا و نور موجودات غیرزنده‌ی یک زیستگاه محسوب می‌شوند.

چسان

جانورانی که از گیاهان تغذیه می‌کنند گیاه‌خوار نامیده می‌شوند.

جانورانی که از جانور دیگر تغذیه می‌کنند گوشت‌خوار نامیده می‌شوند.

جانورانی که هم از گیاه و هم از گوشت تغذیه می‌کنند همه‌چیزخوار نامیده می‌شوند.

سؤال: آیا می‌توانید جدول زیر را مانند نمونه کامل کنید؟

نام جانور	گیاه‌خوار	گوشت‌خوار
گاو	✓	—
قورباغه	✓	✓
گنجشک	✓	—
شیر	—	✓